

Seat No. : _____

JH-109

June-2022

B.A., Sem.-II

CC-112 : Gujarati

(‘સમયદ્વીપ’ ભગવતીકુમાર શર્મા)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

વિભાગ – I

કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોના જવાબ વિગતે લખો :

14 × 3 = 42

1. નવલકથા સાહિત્ય સ્વરૂપના લક્ષણોનો વિગતે પરિચય કરાવો.
2. ગુજરાતી સાહિત્યમાં નવલકથા સ્વરૂપનો વિકાસક્રમ આલેખો.
3. ભગવતીકુમાર શર્માના જીવન વિશે જણાવી, તેમના સમગ્ર સાહિત્ય સર્જન વિશે વિગતે નોંધ લખો.
4. પ્રશિષ્ટ નવલકથા કૃતિ તરીકે ‘સમયદ્વીપ’ નું સમગ્રતયા મૂલ્યાંકન કરો.
5. ટૂંકનોંધ સ્વરૂપે વિગતે સમીક્ષા કરો :
 - (1) ‘સમયદ્વીપ’ નવલકથા શીર્ષકની યથાર્થતા.
 - (2) ‘સમયદ્વીપ’ નવલકથામાં આધુનિક સમાજનિરૂપણ.
6. ટૂંકનોંધની રીતે જવાબ લખો :
 - (1) નાયક નીલકંઠનું પાત્રાલેખન.
 - (2) ‘સમયદ્વીપ’માં ભાષાશૈલી.
7. “આધુનિક ને અનુઆધુનિક ગુજરાતી નવલકથા સર્જનમાં નિરૂપાયેલ જીવનમૂલ્યો” – પ્રસ્તુત વિષય બાબતે એક સાહિત્યિક અહેવાલ તૈયાર કરો.
8. “જવાહર નવોદય વિદ્યાલય” – ગીર સોમનાથ જિલ્લામાં ચાલતી કેન્દ્રીય વિદ્યાલયના માધ્યમિક વિભાગમાં મુખ્ય વિષય હિન્દી અને ગૌણ વિષય સમાજવિદ્યા વિષયની જાહેરાત અનુસંધાને માન્ય અધિકારીશ્રીને સંબોધીને કરવામાં આવતો અરજીનો નમૂનો તૈયાર કરો.

વિભાગ - II

9. કોઈપણ આઠ પ્રશ્નોના જવાબ આપો :

8 × 1 = 8

- (1) ભગવતીકુમાર શર્માનો જન્મ ક્યાં અને ક્યારે થયો હતો ?
 (a) 31-એપ્રિલ-34, સુરત (b) 31-મે-33, વડોદરા
 (c) 31-મે-34, સુરત (d) 30-મે-30, આણંદ
- (2) લઘુનવલ સ્વરૂપના ઘટકતત્ત્વો કયા લેખકની કૃતિમાં જોવા મળ્યા છે ?
 (a) પન્નાલાલ પટેલ (b) ક.મા. મુનશી (c) જયંતી દલાલ (d) ગો. ત્રિપાઠી
- (3) 'સમયદ્વીપ' નવલકથામાં કયો તહેવાર કૃતિના કેન્દ્રમાં છે ?
 (a) નવરાત્રિ (b) દિવાળી (c) ધૂળેટી (d) મહાશિવરાત્રી
- (4) નીલકંઠ મંદિરમાં આરતી થયા પછી શું લેવા માટે કહે છે ?
 (a) ચરણામૃત (b) આશકા (c) પ્રસાદ (d) એકપણ નહીં
- (5) અરજી શબ્દનો સમાનાર્થી શબ્દ જણાવો.
 (a) આરજી (b) વિવેક (c) વિનંતી (d) કર્તવ્ય
- (6) અહેવાલ લેખનમાં પોતાનો ખાનગી મત દર્શાવી શકાય ખરો ?
 (a) હા (b) ના (c) ક્યારેક (d) અપવાદરૂપ
- (7) નવલકથા સ્વરૂપના પ્રમુખ છ ઘટકતત્ત્વોમાં જોવા મળતું અંતિમ ઘટકતત્ત્વ કયું છે ?
 (a) ચરિત્રચિત્રણ (b) સંવાદ (c) કથાવસ્તુ (d) જીવનદર્શન
- (8) જયાભાભીના પાગલ પતિનું નામ જણાવો.
 (a) રામશંકર (b) ચંદ્રશંકર (c) કરુણાશંકર (d) શંકરદયાલ શર્મા
- (9) હિન્દી ભાષામાં અનુવાદિત થયેલી નવલકથાનું નામ જણાવો.
 (a) પ્રેમયાત્રા (b) સમયદ્વીપ (c) અસૂર્યલોક (d) રિક્તા
- (10) કયું ઘટકતત્ત્વ કથાસાહિત્યના સ્વરૂપ સર્જનમાં જોવા મળતું નથી ?
 (a) મંચનક્ષમતા (b) વસ્તુસંકલના (c) સંવાદ (d) કથનરીતિ
- (11) 'છિન્નપત્ર' નવલકથા કયા યુગમાં લખાઈ છે ?
 (a) સાંપ્રત (b) સાક્ષર (c) અનુઆધુનિક (d) આધુનિક
- (12) દીવા માટે નવરાત્રિના તહેવારમાં શુદ્ધ ધી કોણ મફતમાં આપે છે ?
 (a) ગંગાશંકર શાસ્ત્રી (b) પૂનો રબારી (c) પ્રાણી ડોસા (d) લક્ષ્મીદેવી
- (13) “લાવો ભાભી ! હું તમને પીરસવામાં મદદ કરું” – આ વાક્ય કોણ બોલે છે ?
 (a) નીરાં (b) નીલકંઠ (c) લલિતાભાભી (d) મહેશભાઈ
- (14) નીલકંઠના મિત્ર ડૉ. સમીર શેનો વ્યવસાય કરે છે ?
 (a) શેરબજાર (b) ખેતીવાડી (c) તબીબ (d) વકીલાત
- (15) વિવિધ દૈનિક વર્તમાન પત્રને ઉદ્દેશીને લખાયેલો પત્રનો નમૂનો કયા નામથી ઓળખાય છે ?
 (a) અહેવાલ (b) સાહિત્યિક અહેવાલ (c) અરજી (d) અખબારી અહેવાલ
- (16) “તને ત્યાં એક દિવસ પણ નહિં શવે; મને જ ઝાઝું શવતું નથી ને !” – આ સંવાદ કોણ બોલે છે ?
 (a) નીલકંઠ (b) નીરાં (c) લલિતાભાભી (d) ડૉ. સમીર